

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1997-1998

---

30 JUNI 1998

Wetsontwerp betreffende de juridische eerste- en tweedelijnsbijstand

---

AMENDEMENTEN

Nr. 13 VAN MEVROUW **DARDENNE**

Opschrift

In het opschrift de woorden «juridische eerste- en tweedelijnsbijstand» vervangen door de woorden «juridische bijstand».

Verantwoording

De twee interventieniveaus («eerstelijns» en «tweedelijns») worden bepaald in het dispositief van de wet: het gaat om de vormen waarin de juridische bijstand georganiseerd wordt en er bestaat daarom geen valabele reden om deze vormen als dusdanig in het opschrift te vermelden.

Als men deze woorden schrapt, komt de klemtoon meer te liggen op het doel van de wet, namelijk de eigenlijke «juridische bijstand»; bovendien vermijdt men in het Frans de controverse over het gebruik van het woord «deuxième» in plaats van «seconde».

Nr. 14 VAN MEVROUW **DARDENNE**

Art. 4

De woorden «juridische eerste- en tweedelijnsbijstand» vervangen door de woorden «juridische bijstand».

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-970 - 1997/1998:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Nrs. 2 en 3: Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

---

30 JUIN 1998

Projet de loi relative à l'aide juridique de première et de deuxième ligne

---

AMENDEMENTS

N° 13 DE MME **DARDENNE**

Intitulé

Dans l'intitulé du projet, supprimer les mots «de première et de deuxième ligne».

Justification

Les deux niveaux d'intervention («lignes») sont définis dans le corps de la proposition; ils constituent des modalités d'organisation et, comme tels, il ne se justifie pas de les intégrer dans l'intitulé.

Cette suppression a pour effet de mettre davantage l'accent sur l'objet même de la loi, soit l'«aide juridique» proprement dite; elle évite également la controverse relative à l'utilisation du terme «deuxième» au lieu de «seconde».

N° 14 DE MME **DARDENNE**

Art. 4

Supprimer les mots «de première et de deuxième ligne».

Voir:

Documents du Sénat:

1-970 - 1997/1998:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

N°s 2 et 3: Amendements.

Verantwoording

Zie de verantwoording bij amendement nr. 13.

Nr. 15 VAN MEVROUW **DARDENNE**

Art. 4

Paragraaf 3 van artikel 508/2 vervangen als volgt :

« § 3. De commissie telt maximum 16 leden; ze is paritair samengesteld uit enerzijds vertegenwoordigers van de balie die worden aangewezen door de Orde van advocaten van het betrokken gerechtelijk arrondissement onder de advocaten die voorkomen op de lijst bedoeld in artikel 508/7 en anderzijds, ook paritair, uit vertegenwoordigers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de organisaties voor juridische bijstand. »

Verantwoording

— Het aantal leden is belangrijk (het heeft zijn weerslag op de efficiëntie van het werk van de commissie: men moet voorkomen dat de structuur al te zwaar wordt) en moet in de wet bepaald worden.

— Het is belangrijk dat de advocaten die deel uitmaken van de commissie, effectief werkzaam zijn in de juridische bijstand. Het feit dat ze op de lijst ingeschreven zijn, is een waarborg voor bekwaamheid en motivatie.

— De pariteit tussen de vertegenwoordigers van de OCMW's en de verenigingen zorgt voor een effectieve vertegenwoordiging van de sector van de verenigingen, die zeer representatief is voor de betrokken bevolking en, in tegenstelling tot de OCMW's, onafhankelijk staat ten opzichte van de overheid.

Nr. 16 VAN MEVROUW **DARDENNE**

Art. 4

In artikel 508/3 de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) In het 2° het woord «eerstelijnsbestand» vervangen door de woorden «eerste- en tweedelijnsbijstand».

Verantwoording

Overleg en coördinatie tussen organisaties voor juridische bijstand zijn noodzakelijk, niet alleen binnen de organisaties die met eerstelijnsbijstand belast zijn, maar ook tussen de balie en de verenigingen. Het is algemeen bekend dat rechtzoekenden die zich voor een eerste advies tot een organisatie voor eerstelijnsbijstand wenden, nog altijd moeilijkheden ondervinden om daarna de stap te zetten naar het bureau van consultatie en verdediging. De efficiëntie van de rechtsbijstand is ook afhankelijk van echt overleg tussen de balie en de verenigingen.

B) Na het 2° een nieuw 3° invoegen, luidende :

« 3° toezien op de kwaliteit van de prestaties van niet-advocaten; »

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 13.

N° 15 DE MME **DARDENNE**

Art. 4

Remplacer le § 3 de l'article 508/2 par ce qui suit :

« § 3. La commission comprend un maximum de 16 membres; elle est composée paritairement, d'une part, de représentants du barreau désignés par l'Ordre des avocats de l'arrondissement judiciaire concerné parmi les avocats figurant sur la liste visée à l'article 508/7, et, d'autre part, paritairement, de représentants des centres publics d'aide sociale et d'organismes d'aide juridique. »

Justification

— Le nombre de membres a son importance (répercussion sur l'efficacité du travail de la commission, éviter une certaine lourdeur) et mérite d'être fixé dans la loi.

— Il est essentiel que les avocats repris dans la commission aient une pratique effective de l'aide juridique. Leur inscription sur la liste constitue un gage de compétence et de motivation.

— La parité entre les représentants des CPAS et des associations a pour but de veiller à une représentation effective du secteur associatif, très représentatif de la population concernée et indépendant des pouvoirs publics, au contraire des CPAS.

N° 16 DE MME **DARDENNE**

Art. 4

Apporter à l'article 508/3 les modifications suivantes :

A. Au 2°, insérer les mots « et de seconde ligne » après les mots « de première ligne ».

Justification

La concertation et la coordination entre les organisations qui assurent l'aide juridique est nécessaire non seulement au sein des organisations chargées de l'aide de première ligne mais également entre le barreau et le monde associatif. Il est notoire qu'actuellement les justiciables qui s'adressent à un organisme pour un premier avis, éprouvent des difficultés à se rendre ensuite au Bureau de consultation et de défense. L'efficacité de l'aide juridique dépend aussi d'une véritable concertation entre le barreau et le secteur associatif.

B. Après le 2°, insérer un 3° nouveau, libellé comme suit :

« 3° veiller à la qualité des prestations fournies par des non-avocats ».

Verantwoording

Het ontwerp staat niet in de weg dat rechtsbijstand verleend wordt door niet-advocaten (zie met name artikel 508/5, § 1, eerste lid); de kwaliteit van de prestaties van de advocaten wordt op «natuurlijke» wijze gecontroleerd aangezien het een gereglementeerd beroep is, zowel wat de toegang als wat de uitoefening betreft (deontologie, tuchtbevoegdheid van de instanties van de Orde). Deze controle wordt in het ontwerp versterkt (inschrijving op een lijst, opleidingen, opstellen van verschillende verslagen, enz.). Hoewel de advocaten helemaal geen monopolie in de eerste lijnsbijstand opeisen, moet het publiek toch aan zijn trekken komen: men moet er dan ook voor zorgen dat de niet-advocaten die juridische adviezen verstrekken, over de noodzakelijke bekwaamheid beschikken (die ze in het algemeen door ervaring verkrijgen) en eveneens in staat zijn een gedegen advies te verstrekken.

C) Het huidige 3° en 4° vernummeren tot 4° tot 5°.

D) In het eerste lid van het huidige 3°, dat het 4° wordt, het woord «informatie» vervangen door de woorden «juridische informatie, inzonderheid».

Verantwoording

Zoals het ontwerp nu geformuleerd is, lijkt de te verspreiden juridische informatie beperkt te blijven tot de voorwaarden waaronder rechtsbijstand wordt verleend. Het zou jammer zijn indien de commissie voor juridische bijstand niet eveneens informatie zou verspreiden die echt preventief kan werken ten gunste van de meest kansarme groepen. We denken bijvoorbeeld aan de opeenvolgende wijzigingen in de wet op de huurovereenkomsten met betrekking tot de hoofdverblijfplaats, de wetgeving in verband met de familie,...

E) Het huidige 4°, dat het 5° wordt, doen aanvangen met de woorden :

«alle statistische gegevens, inzonderheid betreffende de aard en de frequentie van de aanvragen, verzamelen en».

Verantwoording

De commissie voor juridische bijstand zal over uitstekende informatie beschikken dankzij de verslagen die haar bezorgd worden door de advocaten (artikel 508/6) en door de bureaus voor juridische bijstand. Door deze informatie zal men kunnen beschikken over een betrouwbaar instrument om de organisatie van de rechtsbijstand te verbeteren maar ook om de organisatie van het gerecht in het algemeen te verbeteren, om de invloed van de wetten, de kostprijs en de doelmatigheid ervan te analyseren en te evalueren.

Nr. 17 VAN MEVROUW **DARDENNE**

Art. 4

Artikel 508/19 vervangen als volgt :

«De Staat kent een vergoeding toe aan de advocaten belast met de juridische tweedelijnsbijstand. Na overleg met de instanties bedoeld in artikel 488 van

Justification

Le projet n'interdit pas que l'aide juridique soit fournie par des non-avocats (voir notamment article 508/5, § 1er, alinéa 1); la qualité des prestations des avocats est «naturellement» contrôlée, puisqu'il s'agit d'une profession réglementée, dans son accès mais aussi dans son exercice (déontologie, pouvoir disciplinaire des instances ordinaires). Ce contrôle est renforcé dans le projet (inscription sur une liste, formations, rédaction de divers rapports, etc.). Si les avocats ne réclament nullement un monopole quant à l'aide juridique de première ligne, encore faut-il que le public y trouve son compte: il importe dès lors de veiller à ce que les non-avocats prodiguant des conseils juridiques disposent des compétences nécessaires (en général acquises par l'expérience) et fournissent, eux aussi, un conseil de qualité.

C. Renumeroter les points 3° et 4° actuels en points 4° et 5°.

D. Au 3°, qui devient le 4°, insérer, à l'alinéa 1er, les mots «juridiques, notamment» entre le mot «informations» et le mot «relatives».

Justification

Dans la formulation du projet, la diffusion d'informations juridiques paraît limitée aux seules conditions d'accès à l'aide juridique. Il serait regrettable que la commission d'aide juridique ne puisse diffuser également des informations qui assurent une véritable prévention au profit des milieux les plus défavorisés. On songe par exemple aux modifications répétées de la loi sur les baux de résidence principale, les législations en matière familiale...

E. Faire débiter le 4° actuel, qui devient le 5°, par les mots :

«de recueillir tous renseignements d'ordre statistique, notamment quant à la nature et à la fréquence des demandes rencontrées et».

Justification

La commission d'aide juridique disposera de renseignements de premier ordre par les rapports qui lui seront transmis par les avocats (cf. article 508/6 du projet) et par les bureaux d'aide juridique (cf. article 508/11 du projet). Ces informations doivent permettre de disposer d'un outil fiable en vue d'améliorer l'organisation de l'aide juridique, mais également celle de la justice en général, d'analyser et d'évaluer l'impact de législations, leur coût d'application, leur efficacité.

N° 17 DE MME **DARDENNE**

Art. 4

Remplacer le § 1er de l'article 508/19, par ce qui suit :

§ 1er. L'État alloue une indemnité aux avocats chargés de l'aide juridique de seconde ligne. Le Roi, après en avoir délibéré avec les autorités visées à

het Gerechtelijk Wetboek bepaalt de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit de vergoedingsregeling volgens de aard van de prestaties en de procedures alsook de wijze van betaling van die vergoedingen. »

Verantwoording

Heel de opbouw van het ontwerp berust op vrijwillige advocaten die « bereid » zijn mee te werken aan de rechtsbijstand. Het huidige systeem van punten biedt de advocaat-stagiairs een onzekere vergoeding (aangezien deze elk jaar afhangt van het aantal nationaal toegekende punten) die slechts met enorme vertraging uitbetaald wordt, hetgeen onder meer te wijten is aan de termijn die nodig is om de « waarde van het punt » te berekenen. Er zijn vertekende resultaten vastgesteld in de toepassing van het systeem naar gelang van het arrondissement of naar gelang van de regio. Het is een illusie te denken dat men met een dergelijke wisselvallige vergoedingsregeling vrijwilligers zal aantrekken en zo echte specialisten in rechtsbijstand zal vormen. De tekst van het ontwerp komt er in feite op neer dat een systeem in stand wordt gehouden waarvan iedereen weet dat de armsten verdedigd worden door mensen met de minste ervaring.

Het bepalen van een vergoedingenschaal voor de juridische bijstand biedt een oplossing voor een aantal van de bovengenoemde ongemakken en opent interessante perspectieven voor heel de gerechtelijke problematiek, met name wat betreft de mogelijkheden om de gerechtskosten onderling te verzekeren of om de partij die al te gemakkelijk processen voert, te veroordelen tot het betalen van de honoraria van de advocaat van degene die juridische bijstand vraagt. Dit zou voor de rechtzoekende een belangrijke stap zijn naar meer transparantie in de kostprijs van het gerecht.

Nr. 18 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Algemeen

Telkens waar ze in de tekst voorkomen de woorden « rechterlijk arrondissement » vervangen door de woorden « gerechtelijk arrondissement ».

Nr. 19 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 4

In het 2° van artikel 508/3 de woorden « organisaties die in het rechterlijk arrondissement juridische eerstelijnsbijstand verlenen » vervangen door de woorden « organisaties voor juridische bijstand ».

Verantwoording

Zie het ontworpen artikel 508/1, 5°.

l'article 488 du Code judiciaire, détermine par un arrêté délibéré en Conseil des ministres un barème des indemnités selon la nature des prestations et des procédures ainsi que les modalités de paiement de ces indemnités. »

Justification

Toute l'architecture du projet repose sur des avocats volontaires « désireux » de prêter leur concours à l'aide juridique. Le système actuel des points offre aux avocats stagiaires une rémunération incertaine (puisque'elle dépend chaque année du nombre de points attribués à l'échelle nationale) et qui n'est payée qu'avec d'énormes retards dus notamment au délai nécessaire pour calculer la valeur « du point ». Des distorsions ont été constatées selon les arrondissements ou selon les régions dans l'application du système. Il est illusoire d'espérer attirer des volontaires et créer de la sorte de véritables spécialistes en aide juridique avec un système d'indemnités aussi aléatoire. Le texte du projet revient en réalité à perpétuer un système où chacun sait que les plus démunis sont défendus par les plus inexpérimentés.

L'adoption d'un barème dans le cadre de l'aide juridique remédie à certains des inconvénients évoqués ci-avant et offre des perspectives intéressantes pour l'ensemble de la problématique judiciaire, notamment quant aux perspectives de mutualisation ou de condamnation de la partie procédurière au paiement des honoraires de l'avocat du demandeur d'aide juridique. Il s'agirait d'une avancée importante dans le sens d'une plus grande transparence du coût de la justice pour le justiciable.

Martine DARDENNE.

N° 18 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Généralités

Dans le texte néerlandais, remplacer systématiquement les mots « rechterlijk arrondissement » par les mots « gerechtelijk arrondissement ».

N° 19 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 4

À l'article 508/3, 2°, remplacer les mots « organisaties qui assurent l'aide juridique de première ligne dans l'arrondissement judiciaire » par les mots « organisations d'aide juridique ».

Justification

Cf. l'article 508/1, 5°, proposé.

Nr. 20 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 4

In § 3 van artikel 508/5 de woorden «bepaald in artikel 508/7» doen vervallen.

Verantwoording

Zie artikel 508/1, 4°.

Nr. 21 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 4

In het tweede lid van § 1 van artikel 508/9 het cijfer «508⁷» vervangen door het cijfer «508/7».

Nr. 22 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 4

In het artikel 508/12 het cijfer «508⁴» vervangen door het cijfer «508/4».

Nr. 23 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 4

In het tweede lid van artikel 508/13 de woorden «de over te leggen bewijsstukken» doen vervallen.

Verantwoording

Artikel 7 van het ontwerp schrijft voor dat de over te leggen bewijsstukken identiek dienen te zijn als deze voor het bekomen van rechtsbijstand. Vermits deze laatste reeds in de wet zijn vastgelegd, met name in artikel 676 van het Gerechtelijk Wetboek, kan het niet meer aan de Koning toekomen de over te leggen bewijsstukken te bepalen.

Nr. 24 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 4

In het tweede lid van artikel 508/14 de woorden «in artikel 508/13 bedoelde bewijsstukken» vervangen door de woorden «in artikel 676 bedoelde bewijsstukken».

N° 20 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 4

À l'article 508/5, § 3, supprimer les mots «visé à l'article 508/7».

Justification

Cf. l'article 508/1, 4°.

N° 21 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 4

À l'article 508/9, § 1er, deuxième alinéa, remplacer le chiffre «508⁷» par le chiffre «508/7».

N° 22 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 4

À l'article 508/12, remplacer le chiffre «508⁴» par le chiffre «508/4».

N° 23 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 4

Au deuxième alinéa de l'article 508/13, supprimer les mots «les pièces justificatives à produire».

Justification

L'article 7 du projet dispose que les pièces justificatives à produire doivent être identiques à celles qui sont exigées pour l'obtention de l'aide juridique. Comme celles-ci sont déjà mentionnées dans la loi, à savoir à l'article 676 du Code judiciaire, il ne peut plus appartenir au Roi de déterminer les pièces qui doivent être produites.

N° 24 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 4

Au deuxième alinéa de l'article 508/14, remplacer les mots «les pièces justificatives visées à l'article 508/13» par les mots «les pièces justificatives visées à l'article 676».

Verantwoording

Zie amendement nr. 23 op artikel 508/13, tweede lid.

Nr. 25 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 4

Artikel 508/16 vervangen als volgt :

« Art. 508/16. — *De aanvrager kan binnen de maand na de in artikel 508/15 bedoelde kennisgeving beroep instellen bij de arbeidsrechtbank tegen een beslissing tot weigering.* »

Verantwoording

Zie amendement op artikel 5bis (nieuw).

Nr. 26 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 5bis (nieuw)

Een artikel 5bis (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 5bis. — *In artikel 704, eerste lid van hetzelfde Wetboek worden de woorden «508/16,» ingevoegd tussen de woorden «in de artikelen» en het woord «580.»* »

Verantwoording

Wetgevingstechnische aanpassing.

Nr. 27 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 7

In dit artikel de woorden « alsook welke identieke bewijsstukken voor beide moeten worden overgelegd » **schrappen.**

Verantwoording

Zie amendement nr. 23 op artikel 508/13, tweede lid en amendement nr. 24 op artikel 508/14, tweede lid (artikel 4 van het ontwerp).

André BOURGEOIS.
Hugo VANDENBERGHE.

Justification

Voir l'amendement n° 23 à l'article 508/13, deuxième alinéa.

N° 25 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 4

Remplacer l'article 508/16 par ce qui suit :

« Art. 508/16. — *Le demandeur peut, dans le mois de la notification prévue à l'article 508/15, former un recours auprès du tribunal du travail contre une décision de refus.* »

Justification

Voir l'amendement à l'article 5bis (nouveau).

N° 26 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 5bis (nouveau)

Insérer un article 5bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 5bis. — *À l'article 704, premier alinéa, du même Code, les mots «508/16» sont insérés entre les mots «aux articles» et le mot «580.»*

Justification

Adaptation de technique législative.

N° 27 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 7

À cet article, supprimer les mots « et détermine les mêmes pièces justificatives à produire pour l'une et l'autre ».

Justification

Voir l'amendement n° 23 à l'article 508/13, deuxième alinéa, ainsi que l'amendement n° 24 à l'article 508/14, deuxième alinéa, (article 4 du projet).

Nr. 28 VAN DE HEREN COVELIERS EN GORIS

Art. 4

In het derde lid van § 1 van artikel 508/9 de woorden « wiens naam op de lijst voorkomt en » doen vervallen.

Verantwoording

Ingevolge de wet van 13 april 1995 en het koninklijk besluit van 23 mei 1997 heeft de minvermogende de mogelijkheid gekregen zich te richten tot de advocaat van zijn keuze. Deze keuzemogelijkheid dreigt drastisch ingeperkt te worden indien de minvermogende enkel een keuze kan maken uit de voorgelegde lijst. In het belang van de minvermogende rechtzoekende dienen deze bepalingen dan ook te worden geschrapt.

Nr. 29 VAN DE HEREN COVELIERS EN GORIS

Art. 4

In het eerste lid van artikel 508/14 de zinsnede « wiens naam voorkomt op de lijst bedoeld in artikel 508/7 » doen vervallen.

Verantwoording

Zie verantwoording bij amendement nr. 9.

Nr. 30 VAN DE HEREN COVELIERS EN GORIS

Art. 4

Het eerste lid van artikel 508/24 vervangen als volgt:

« Wanneer de bijgestane persoon voldoet aan de bij artikel 508/13 bepaalde inkomensvoorwaarden en niet gerechtigd is op een tegemoetkoming binnen het raam van een rechtsbijstandsverzekering, wijst het bureau een advocaat aan, zoals voorzien in artikel 508/9. »

Verantwoording

Alvorens tot de aanwijzing van een advocaat over te gaan voor juridische tweedelijnsbijstand, dient eerst te worden onderzocht of de aanvrager niet gerechtigd is op een tegemoetkoming binnen het raam van een rechtsbijstandsverzekering.

Hugo COVELIERS.
Stephan GORIS.

N° 28 DE MM. COVELIERS ET GORIS

Art. 4

Au troisième alinéa du § 1er de l'article 508/9, supprimer les mots « dont le nom figure sur la liste et ».

Justification

La loi du 13 avril 1995 et l'arrêté royal du 23 mai 1997 ont permis aux moins nantis de s'adresser à un avocat de leur choix. Ceux-ci risquent de voir cette faculté considérablement réduite au cas où il leur faudrait en choisir un dans la liste proposée. Dans l'intérêt du justiciable moins nanti, il convient par conséquent de supprimer ces dispositions.

N° 29 DE MM. COVELIERS ET GORIS

Art. 4

Au premier alinéa de l'article 508/14, supprimer le membre de phrase « figurant sur la liste visée à l'article 508/7 ».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 9.

N° 30 DE MM. COVELIERS ET GORIS

Art. 4

Remplacer le premier alinéa de l'article 508/24 par le texte suivant :

« Lorsque la personne assistée est dans les conditions de ressources visées à l'article 508/13 et n'a pas droit à une aide dans le cadre d'une assurance de protection juridique, le bureau désigne un avocat comme il est prévu à l'article 508/9. »

Justification

Avant de procéder à la désignation d'un avocat en vue d'assurer l'aide juridique de deuxième ligne, il convient de vérifier si le demandeur n'a pas droit à une aide dans le cadre d'une assurance de protection juridique.

Nr. 31 VAN DE REGERING

Art. 6bis

Een artikel 6bis (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 6bis. — Artikel 676 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt :

«Art. 676. — De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit welke bewijsstukken moeten worden overgelegd voor de toepassing van dit boek.

Voor de toepassing van deze bepaling kunnen de ambtenaren van het bestuur van financiën ontslagen worden van de geheimhouding die hun opgelegd is bij de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen.»

Verantwoording

Ingevolge de bepalingen van artikel 7 die aan de Koning terzake bevoegdheden geven, dient ook artikel 676 van het Gerechtelijk Wetboek op een gelijkaardige wijze te worden aangepast.

Nr. 32 VAN DE REGERING

Art. 9

Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 9. — De Koning stelt voor iedere bepaling van deze wet de datum van inwerkingtreding vast.»

Verantwoording

Het is wetgevingstechnisch aangewezen de bepaling in deze zin te veranderen teneinde de Koning in staat te stellen te voorzien in een aparte inwerkingtreding voor de verschillende artikelen van het wetsontwerp.

De minister van Justitie,

Tony VAN PARYS.

Nr. 33 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 32 van de regering)

Art. 9

Het voorgestelde artikel aanvullen met de volgende zin :

«De wet treedt in haar geheel ten laatste in werking op 31 december 1999.»

Hugo VANDENBERGHE.

N° 31 DU GOUVERNEMENT

Art. 6bis

Insérer un article 6bis (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 6bis. — L'article 676 du Code judiciaire est remplacé par ce qui suit :

«Art. 676. — Le Roi fixe par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres les pièces justificatives à produire pour l'application de ce livre.

Pour l'exécution de cette disposition, les agents de l'administration des finances peuvent être déliés du secret professionnel qui leur est imposé par les lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus.»

Justification

Étant donné que les dispositions de l'article 7 confèrent au Roi certaines compétences en la matière, il y a lieu d'adapter également de manière similaire l'article 676 du Code judiciaire.

N° 32 DU GOUVERNEMENT

Art. 9

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 9. — Le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de chacune des dispositions de la présente loi.»

Justification

Légistiquement, il est indiqué de modifier cette disposition pour permettre au Roi de prévoir une entrée en vigueur distincte pour les différents articles du projet.

Le ministre de la Justice,

N° 33 De M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 32 du gouvernement)

Art. 9

Compléter l'article proposé par la phrase suivante :

«L'ensemble de la présente loi entre en vigueur au plus tard le 31 décembre 1999.»

Nr. 34 VAN DE HEER **D'HOOGHE** C.S.

Art. 5bis (nieuw)

Een artikel 5bis (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 5bis. — Het 3° van artikel 676 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

« 3° een schriftelijke verklaring, onder ede bevestigd, waarin hij een omstandige opgave doet van zijn bestaansmiddelen, zijn lasten, de hoofdbestanddelen van zijn vermogen en de wijzigingen die zijn inkomsten mochten hebben ondergaan in de loop van het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend. »

Jacques D'HOOGHE.
André BOURGEOIS.
Hugo VANDENBERGHE.
Fred ERDMAN.
Stephan GORIS.

N° 34 DE M. **D'HOOGHE** ET CONSORTS

Art. 5bis (nouveau)

Insérer un article 5bis (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 5bis. — Le 3° de l'article 676 du même code est remplacé par ce qui suit :

« 3° une déclaration écrite, confirmée sous serment, dans laquelle il indique en détail ses moyens d'existence, ses charges, les éléments essentiels de son patrimoine et les modifications qui se seraient produites dans ses revenus au cours de l'année dans laquelle la demande est introduite. »